

Foto: Priit Simson

Restaurerimisarhitekt Sylvia Valle (vasakult), Euroopa Investeeringuspanga Instituudi nõunik Peter Bond ja Euroopa Nostra asepresident Piet Jaspert nauitsid Eestis veedetud aega, kuid lubasid vajaduse korral valitsuse jaoks ka tüütuks muutada.

Euroopa eksperdid ei näe Patarei müügil perspektiivi

Expertide arvamuselt ja pikast ebaõnnestumisest jädast hoolimata minnakse Patarei müüjiga edasi.

Hendrik Kuusk
hendrik.kuusk@ep.ee

Rahvusvahelised muinsuskaitseexpertid leiavad, et Patarei merekindluse päästmiseks peaksid riik, era- ja kolmas sektor koos panustama. „Meil on praeguse plaaniga, mille kohaselt müüdaks kogu kompleks erainvestorile, mitu muret,“ ütles Euroopa Nostra asepresident Piet Jaspert.

Koos Euroopa Nostra delegatsiooniga Eestis olev Euroopa Investeeringuspanga instituti nõunik Peter Bond selgitas, et Patarei on suur projekt, mis vajab suuri investeringuid, et kompleks renoveerida. „Projekti hind pole teada. See on erasektori jaoks väga suur risk,“ lausub Bond. Niivõrd olulise objekti puhul oleks eractevõlja ebaõnnestumine lõök Eestile laiemalt.

Eestis käinud seiskond suhtus meie kodanike aktiivsusesse väga positiivselt. „Teil on tugevad kodanikuühendused, meie vaatame seda Euroopast ja pole normaalne, et otsused teeb ainult riigi ettevõte,“ sõnas Jaspert. Täiendas, et Patarei tuleviku arutamine peab olema läbi paistev. Ühe soovitusena tehti ettepanek moodustada juhtgrupp, kes oleks vahelüü Riit-

gi Kinnisvara ja kodanikuühenduste vahel.

Jaspert, Bond ja restaurerimisarhitekt Sylvia Valle kohtusid kultuuriministri, riigihaldusministri, Riigi Kinnisvara AS-i juhi ja Põhja-Tallinna linnaosa vanemaga, et otsida lahendusi Patarei merekindluse päästmiseks. Jasperti sõnum oli, et pikalt seisnud objektid müümisega ei tohiks kiirustada. Targem oleks pisut veel oodata, et leida esimene lahendus asemel parim võimalik variant.

Müüjiplaan ikka silme ees

Kultuuriministeeriumi hinnangul on Patarei merekindluse võimalikult kiire kasutuselevõtt selle Euroopas unikaalse muinsuskaitseobjekti säilimiseks parim lahendus. Indrek Saare juhitud ministeeriumi hinnangul annab Riigi Kinnisvara koostatav detailplaneering selleks ka lootust.

Euroopa eksperdid suhtusid selle lahenduse toimimisse pehmeltselt skeptiliselt. Kuid

Jaspert tunnistas, et oleks väike ime, kui nende visiit ja jututajamine suudaks kolve Eestis ministrateerimise muuta. Küll loodab Euroopa Nostra asepresident, et see pani otsustajaid vähemalt alternatiivsetele lahendusetele mõtlema. „Aeg on näidatud, et

oleme väga tüütu kampa, kellest on raske lahti saada, kui me oleme kusa-gile appi tulnud,“ kinnitas Jaspert. „Riigil ei ole praegu Patarei korda tegemiseks raha. Riigil pole terve Patarei jaoks ka piisavat funktsiooni. Avalikud huvid ja püüdnud ja püüdnud tagatada selle detailplaneeringu ja ehitustubade protsessi kaudu. Nii et endiselt on müüjiplaan silme ees,“ ütles riigihaldusminister Arto Aas.

Näib, et valitsus ega Riigi Kinnisvara ei ole erainvestori pühendunud Euroopa kultuuri- ja looduspärandi kaitsmisele ja tutvustamisele. Organisaatsioon valis Patarei kompleksi Euroopa seitsme ohustatuma kultuuripärandi hulka. Patarei vangla on Riigi Kinnisvara omandis ja riigi aktsiaselts on sellele kauna uut omanik-

mõtest valmis loobuma. Sellega ei näe vajadust ka Euroopa Nostra meeskond, ent Bond ütles, et riigi investering oleks tänuväärne žest.

Jaspert täiendas, et nad on suutnud Euroopas korduvalt töestada, et riigi investering oma kultuuripärandisse tasub ära.

Jasperti sõnul on nad Euroopas korduvalt töestanud, et riigi investering oma kultuuripärandisse tasub ära.

Investering oma kultuuripärandisse tasub ära.

Eksperdid kogemuse põhjal tasuvad investeringuga kaasnevad muutused end laiemas plaanis ära. Erainvestor jaoks on aga lõpuks oluline otsene kasum ja seda on Patarei merekindluse puhul väga raske ette kujutada. ●

KATUORGANISATSIION

Euroopa Nostra ja seitse ohustatud pärandit

Euroopa Nostra on üleuroopaline valitsusväliste muinsuskaitseorganisatsioon, keda toetab lai võrgustik avaliku ja erasektori organisatsioonide, ettevõtete ja üksikisikutide. 40 Euroopa riigis tegutses Euroopa Nostra esindab kodanikuühiskonda, kes on

pühendunud Euroopa kultuuri- ja looduspärandi kaitsmisele ja tutvustamisele. Organisaatsioon valis Patarei kompleksi Euroopa seitsme ohustatuma kultuuripärandi hulka. Patarei vangla on Riigi Kinnisvara omandis ja riigi aktsiaselts on sellele kauna uut omanik-

Õiguskantsleri aastajärevaade: Eesti liigub käsu ja keeluühiskonna kursil

Valitsuse algatatud eelnõudes on norme, mis muudavad oma peaga mõtlemise keerulisemaks.

Pia Osula
pia.osula@ep.ee

Õiguskantsler Ülle Madise peab täna riigikogu ees kõne, milles annab ülevaate oma aasta tegevusest. Madise sõnul ilmestab seda aega ühiskonna, poliitika ja ametnike kaugenemine mõistlikust, fakte ja loogikat austavast riigiasjade käsitlemisest ning väliskeskkonnaga ja hapram üsaldus üksteise vastu. Leiulikust ja otsustusjulgust on samuti vähemaks jäänud, omakaalust ässitamist ega juurde tulnud. Mõõdundud aastal jõudis õiguskantsleri töölaual 1547 menetlust. Madise sõnul tundub Eesti liikuvat pigem käsu- ja keeluühiskonna, mitte igaühe vabaduse laendamisega ja sisustamisega kursil.

Tihuti on märgata ka ühereguleerimist: seadused kirjutatakse ümber, loodus või soov, ent mitte ühtegi abinõud, tänu millele võiks elu soovitud suunas muunduda. Näiteks veeseadus.

Ülle Madise

„Mõnede inimesi vapustanud sündmusel kiputakse reagerima uue, võimaluse korral kurja normi kehtestamisega, mis siiski poleks halba võitnud ega väldiks tulevikus, loogilist seost ebasoovitava käitumisega pole,“ märkis Madise. Pärast selliste iseenesest ohutute tegude karistatavaks muutmist on Madise sõnul ametnikel lihtne vastutuse võtta „need, keda vajab,“ sest tõendamisega pole muret. Näiteks eelnõu, millega soovistakse karmistada mootorsõiduki joojete juhtimist.

„Kui uue normi eesmärk on üksnes subhümne karistamine, siis selleks sobivad muud vahendid, mitte seadusesäte. Iga inimese õiguse piirang peab olema proportsionaalne, õiglane ja mõistlik ning taotleb eesmärgiga võrreldes mitte ülearu karm,“ märkis ta, et sõnastusest tulenevalt muudeti ohutu tegevus karistatavaks.

„Meile peab kodanikena jääma võimalus omal vastutusel midagi teha või tegevdama jätta, riivamata sejuures teiste inimeste samasuguste õiguste piiri. See on minu hinnangul vabaduse tuum.

Pahatüü pole planeerivate uutest keeldudest-kaakudest sisulist kasu deklareeritud eesmärgi saavutamiseks. Ühiskond muutub aga nõrgemaks ja pettunud tuleb iga uue keelu tõttu ainult juurde,“ nentis Madise.

Kriitika valitsuse aadressil
Ta selgitas, et riigikogu suuredas 2015. aasta sügis- ja 2016. aasta kevadistungjärgul oma rolli oluliste seaduseelnõude algatamises ja vajaduse korral valitsuse eelnõude muutmises, ent valitsus on sellele arengule reageerinud pigem tõrjuvalt. Madise nimetab seda isegi täitevõimude seadusloomet monopoliiserimise all silmas pidades võimaliku hinnangu- ja abinõude arvestamist oluliseks. „Küllap tuleb see selles, et kanderakse võimalust oma peaga mõelda, peljatakse võimalike vigu ja uuenidusi,“ nentis Madise.

Riigikogu õiguskomisjoni esimehe Heljo Pihofi sõnul võidakse õigusloome monopoliseerimise all silmas pidades võimaliku hinnangu- ja abinõude arvestamist oluliseks. „Küllap tuleb see selles, et kanderakse võimalust oma peaga mõelda, peljatakse võimalike vigu ja uuenidusi,“ nentis Madise.

UUED NÕUDED
Selged normid rahastamiseks
Õiguskantsler Ülle Madise sõnul on erakondade ja nende sidusorganisatsioonide rahastamise kohta tarvis selged normid. „Lubatu ja lubamatu piirid peaksid olema hõlpsasti mõistetavad ka avalikkusele,“ selgitas ta.

Pärast viimaseid kohalikke valimisi teigi erakondade rahastamise järelevalve komisjoni ettekirjutusi keelatud annetuste vastuvõtmise pärast. Viis ettekirjutust on kohtus vaidlustatud. Õiguskantsleri sõnul jäätavad praegused seadused reguleerimata poliitika kaudset seotud organisatsioonid. „Kui võrdne kasutamise erakondade valimisedu teotuks on levinud, on põhjendatud rahastamispiiranguid või vähemalt raha allikate avaldamise nõude kehtestamine ka nalle.“